

Toespraak staatssecretaris Teeven bij de uitreiking van de (25ste) Hein Roethofprijs. Den Haag, Nieuwe Kerk, maandag 31 oktober 2011

Dames en heren,

Prettig om hier opnieuw te staan, in deze prachtige oude kerk. Opnieuw, want ook vorig jaar viel mij de eer te beurt om de Hein Roethofprijs te mogen uitreiken. Het was in de eerste woelige weken van het pas aangetreden kabinet en we moesten onze draai nog een beetje vinden. Aanvankelijk zou de minister de uitreiking doen, maar in een vrij laat stadium heb ik het toen van hem overgenomen. Kennelijk is dat goed bevallen, want voor de uitreiking van dit jaar hebt u mij opnieuw gevraagd. En dat doe ik graag. Dit jaar zelfs *extra* graag, want het is een bijzonder jaar: de Hein Roethofprijs wordt voor de 25ste keer uitgereikt! En dat is een fantastisch resultaat!

Het is een resultaat waar Hein Roethof – voor de jongeren onder ons: een voormalig Tweede Kamerlid voor de PvdA, maar wel een met *VVD-roots!* – alleen maar van had kunnen dromen. Wat in 1987 vrij kleinschalig begon, als een initiatief van de voorzitter van de Kamercommissie “kleine criminaliteit”, is in de afgelopen jaren uitgegroeid tot een begrip: DE prijs op het gebied van criminaliteitspreventie. Een prijs die al tal van inspirerende winnaars heeft opgeleverd, zoals de stadsmariniers in Rotterdam, de Marokkaanse buurtvaders in Amsterdam en tal van toezicht- en buurtpreventieprojecten, die

inmiddels ook in veel andere gemeenten navolging hebben gekregen.

Want dat is een van de mooie aspecten van deze prijs: zo'n uitreiking - zoals ook weer vandaag - genereert publiciteit, het succesvolle project of initiatief wordt breed uitgemeten in de kranten, op radio en televisie. Velen kunnen er kennis van nemen. En dan zijn er altijd weer betrokken, ondernemende geesten die roepen: hee, die problematiek speelt óók in *onze* gemeente, in *onze* wijk, in *ons* winkelcentrum, op *ons* bedrijventerrein... Laten we eens kijken of wij hier ook niet zoiets van de grond kunnen krijgen!

Ik hoef u niet te vertellen dat ik als staatssecretaris van Veiligheid en Justitie bijzonder blij ben met de inspirerende werking die van de Hein Roethofprijs uitgaat. In het eerste jaar dat dit kabinet er nu zit, zijn minister Opstelten en ik hard bezig ons werkprogramma "*Nederland Veiliger*" in praktijk te brengen. Dat programma bevat tal van maatregelen om de criminaliteit terug te dringen, de daders steviger aan te pakken en het slachtoffer een sterkere positie te geven.

Aan veel van die maatregelen zit een repressieve kant: verhoging van de pakkans, sneller berechten en straffen, aanscherpen van het strafrecht... Dat "groot onderhoud" aan onze rechtsstaat is nodig, vinden wij. Zachte heelmeesters, zo weet u allen, maken immers stinkende wonden. Maar – en dat

weet u, preventiespecialisten, uiteraard als geen ander – er is ook een bekende Oudhollandse zegswijze die luidt: voorkomen is beter dan genezen. Ook aan die andere kant van het spectrum – de preventiekant - moeten de zaken goed op orde zijn. Maar dat is niet – of niet altijd - in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de overheid. Als u niet wil dat uw fiets wordt gestolen, schaft u zelf een stevig kettingslot aan. En wie wil voorkomen dat er bij hem wordt ingebroken, laat zijn huis of bedrijf voorzien van deugdelijk hang- en sluitwerk. Dat doet de overheid niet voor u. Wat de overheid wél doet, is u op de risico's attenderen en u stimuleren om zelf gepaste maatregelen te nemen – en deze in specifieke gevallen, gedeeltelijk, te faciliteren. Niet voor niets doen we in het Regeerakkoord een nadrukkelijk beroep op de *eigen verantwoordelijkheid* van burgers en bedrijfsleven bij het voorkomen van criminaliteit.

U begrijpt dan ook dat ik heel blij ben als ik kijk welke prachtige initiatieven ook dit jaar weer zijn genomineerd voor de Hein Roethofprijs:

- een mentorproject om risicojongeren te helpen aan een startkwalificatie, opleiding en werk, zodat ze een meer geregeld leven opbouwen en wegblijven van het criminele pad
- een project waarmee met succes overlast, onveiligheid, vervuiling en criminaliteit zijn teruggedrongen in en rond een galerijflat

- een initiatief gericht op winkeliers en horecaondernemers in de binnenstad van Arnhem, om hen te helpen bij het uitbannen van winkeldiefstal, alcoholoverlast en jongerengeweld
- een breed opgezet samenwerkingsverband om een complex bestaande uit een overdekt winkelcentrum, een woonflat en een parkeergarage weer veilig, schoon en vrij van overlast te krijgen
- en tot slot een prachtig nazorgplan gericht op slachtoffers van overvallen - met name uit de detailhandel en de horeca - om zo veel mogelijk te voorkomen dat hun zaak opnieuw een prooi wordt voor overvallers.

Deze vijf genomineerden zullen zichzelf zo meteen nog uitgebreid gaan presenteren. Maar ik kan u al bij voorbaat zeggen dat ik blij ben dat ik niet in de schoenen van de jury sta: ik vind het stuk voor stuk uitstekende voorbeelden van "eigen" publiek-private initiatieven, die daadwerkelijk leiden tot afname van de criminaliteit en overlast. Initiatieven die dus een belangrijke bijdrage leveren aan de ambitie van de minister en mij, om Nederland veiliger te maken.

Zelf blijf ik – net als u – ook nog even in spanning. Ik mag dan straks wel die prijs uitreiken – een fraai beeldhouwwerkje en een geldbedrag van 20.000 euro – maar ik weet nog van niks. De enveloppe is verzegeld en de jury – dat mag wel eens gezegd worden – weet de uitslag ieder jaar toch weer heel goed geheim te houden. Gelet op het jaarlijks voortijdig uitlekken

van de Rijksbegroting, kan de overheid daar een voorbeeld aan nemen! Maar al met al betekent het wel dat u nog even geduld moet hebben! Ik zie u zo meteen weer, na de presentaties van de genomineerde projecten!